

Bir İnce Ayar

Ayar kelimesi kök olarak Arapçadır; deri demektir. Türkçede ayarlama manasında kullanılması, canlılardaki deri ve kabukların iç organlara göre kendini ayarlaması münasebetiyle olmuştur. Yani beden büyüdükçe, ince deri de kendini ona göre ayarlar. Türkçedeki deri kelimesi ise Farsçadır, akan, patlayan torba manasındadır. Veya dış varlık demektir. Farsçada der kelimesi hem dış hem iç manasına gelir.

Altındaki ayar da bu kökten gelir. Siyasiler, altındaki kırat ve değeri düşürmek üzere altının içine başka madenler koyarlardı. Altının ayarı düşerdi, nihayet olan da halka olurdu, çünkü ortaya çıkan enflasyon çok daha sonra fark edilirdi. Özellikle ayarlama oranı düşükse bazen hiç fark edilmezdi. Onun için 24, 22, ve 14 ayar altın, piyasada yerini bulabilmiştir. Sakın altının propagandasını yapıyorum sanmayın. Bugün altın en büyük kumar aracıdır, diye bilin. Çünkü altın reel malların değerinin ölçüsüdür. Fakat eğer malların özellikle gıdaların fiyatı sabitken Amerika keşfinde olduğu gibi altın yüzde iki yüz itibarı ile değerini yitiriyorsa veya bu günlerdeki gibi yüzde iki yüz fazladan değerleniyorsa, o artık en büyük kumar olmuştur.

Burada vicdan, siyaset, doğa, din ve ekonomi olmak üzere beş alanda ince ayarları anlatacağız, ki insanımız bilinçli, bilge ve sanatkâr bir birey olabilsin. Şöyle ki:

A- Vicdanda İnce Ayarlar:

Vicdan, bulma, algılama organı demektir. Çok ince ve hassas bir duygu olduğu için, insanda gerçekten vicdan var mıdır, yok mudur, diye materyalist çağımızda çokça tartışılıyor. Bu kelime Arapçadır. Fakat isim olarak, kadim Arapçada bulunmaz. Hicri 2. Asırda Yunan Felsefesi Arapçaya tercüme edilince, mütercimler varlık kavramını ve bu hassas duyguyu karşılayacak kelime bulamadılar. Bunun üzerine varlık manasına vücut kelimesi; varlığı, hayatı özellikle insan hallerini algılayan organ manasına da vicdan kelimesi, wecede-yecidu (buldu) kökünden türetildi. Böylelikle vicdan bütün duyguların lideri oldu. Yani eğer insan sayıları on adet olan bütün iç ve dış duygularını iyi bir algıyla ve dengeli bir şekilde çalıştırıyorsa, o, vicdanlı biridir demek. Bediüzzaman, bu on duygudan sadece dördünün bulunmasını şart koşuyor. İrade, zihin, his ve kalp. Yani iraden ile ibadet edip, zihnin ile varlığı ve Allah'ı tanıyıp, hissin ile onları seviyorsan, kalp gözünle derin manevi varlıkları görebiliyorsan ancak vicdanlı olabilirsiniz.

Vicdanın zıt kavramı, zulüm kelimesidir. Bu ise dilimize haksızlık diye çevrilir, fakat zulüm kelimesi, etimolojik olarak dengesizlik demektir. Nitekim aynı kökten karanlıklara da zulumat denilmiş, çünkü karanlıklar dengesizliğin baş sebebidir.

Evet, hakikat ve hakk kelimesi de deyim olarak denge demektir. Çünkü yaratma, hayat, ekoloji, sağlık, konfor ve mahkemedeki adalet, ancak işleri dengelemekle gerçekleşirler. Yani hak ve tahakkuk kelimeleri, gerçekleşme demektir. Bu da ancak, dengelerle, orta noktaya gelmekle gerçekleşir. Yoksa sağa sola sapsak, dengesizliktir, yokluktur, batıldır.

Akıl doğruyu ve güzeli her zaman göremezse de iç ve dış duyuları temsil eden vicdan, o doğruyu ve güzeli her zaman görür. Hani köylü şehirliye: At ile katır arasındaki fark nedir, diye sormuş. Şehirli ilmen atın ana-babası attır, katırın ise babası eşektir diye bilmediği için, ‘aklen bilmiyorum, ama atın hali bambaşkadır’ diyerek vicdanını konuşturmuştur.

İnsan büyük bir mucizedir. O kadar çok anlamlı işleri oluyor ki küçücük dünyamızı bütün evrenden daha büyük yapmıştır. Kur’an, insan bireylerinin her birisini bir alem sayıyor. El-Alemin deyince bitkiler, yıldızlar gibi alemleri kastetmiyor. Bizzat insan bireylerini anlatıyor. Fakat şu sebeplerden dolayı insanımız, bu değerini bilmiyor. Şöyle ki:

Nimetler ve bolluk açısından yüzyılımız, çağların en zengini olduğu halde, çok hızlı sosyal değişimlerden, bilimlerin ve teknolojinin son iki asırda hızla gelişip materyalize olmasından, bunun sonucu olarak dinlerin literatürü yanlış anlaşıldığından ve dolayısıyla hurafe olarak algılandığından, ayrıca devletlerin birçok siyasi ve ekonomik dengesizliklerinden ve aşırı bireysel ve toplumsal iletişimden, insanımız kendine, dinlere, soyut manevi değerlere, özellikle doğaya yabancılaştı. Haliyle, varlık ve hayat anlamlıdır, güzeldir, nimettir, diyemiyor.

Halbuki bu durumdaki insanın, sonsuz ihtiyaçlarıyla beraber sonsuz düşmanları vardır. İnsan ise eğer soyut duygu ve değerleri tam ölmemişse, bu ihtiyaçlarını giderebilecek ebedi bir hayat arıyor. Ve kendini o düşmanlara karşı koruyacak bir sahip istiyor. Evet, nokta-i istinat ve nokta-i istimdat yani dayanak noktası ve medet alma noktası denilen bu iki temel açığı kapatmanın ve bilip yaşamının yegâne yolu vicdan duygusudur. Din bu iki noktaya, Allah’a iman ve ebedi hayata iman diyor. Akıl ve bilimler bunları tam göremiyorsa da vicdan, barometre gibi uzaktan dahi olsa onları görür; mıknatıs gibi o iki noktaya kilitlenir. Evet, vicdandaki bilgi-işlem hacmi sonsuz olduğundan, sonsuz olan Allah ve ahiret onunla bulunur. Nitekim eski Arapçada vicdan kelimesi yoktu, fakat Kur’an onun yerine lika ve tilka yani buluşma kelimesini kullandı. Evet, yokluk, gerçek manası ile yoktur, varlık sonsuz ve ebedidir, bize bizden daha yakındır; yeter ki onunla tam frekans buluşalım, varlık anlamsız ve absürttür, demeyelim; güzelliğini ve nimet oluşunu görelim, tadalım.

18. asırda aydınlanmayı başlatan Immanuel Kant, o günkü şartlarda oluşan bilim ve felsefeye göre Allah’a ve ahirete imanı tam oturtamayınca: Ne Yapabiliriz ve Ne Bilebiliriz kitapları yanında Ne Umabiliriz kitabını da yazdı. Umut şeklinde de olsa imanı terk etmedi. Evet, Kur’an da imanı özellikle ahiret inancını bazen yakın, bazen zan, bazen ilim ve bazen de umut (reca) tarzında vurguluyor. Fihristten bu kelimelere bakabilirsiniz.

B- Siyasette İnce Ayarlar:

Siyaset seyis kelimesinden gelir. At bakıcılığı demektir. Yunancası politikadır. Bu ise, şehir yönetimi manasına gelir. Çünkü çok uzun bir dönem, Yunan milletinde kral ve devletler yoktu, site denilen şehir ve belediye yönetimleri vardı sadece. Bu doğal organizasyonlar ve bunun getirdiği maddi refah, Yunan Antik Çağını o kadar düşüncede ve felsefede ileri götürdü ki, insanlık ancak iki bin sene sonra o seviyeye gelebildi. Bununla beraber, bu refah ve özgürlük sonucunda, varlıkta ve hayatta hakikat ve anlam yoktur, varsa da bizim bilme şansımız hiç olmaz, diyen sofistler (yüzeysel günlük felsefeciler) akımı doğdu.

Bu akım Yunan toplumunu uzun bir dönem yıprattı. Ancak başta Parmenides, Herakleitos, Sokrat, Platon ve Aristo olmak üzere beş-on derin büyük filozofla bu kötü handikap ve bu acı badire atlatılabildi. O da tam değil. Çünkü günümüzde bile bilgelik iddia eden böyleleri çok var.

Siyaset aygıtının beş temel görevi vardır:

- 1- Halkın güvenliğini adaletle ve emniyetle sağlamak;
- 2- Gıdaya ulaşabilmeleri için tam işleyen bir pazar ve altyapı kurmak;
- 3- Sağlık hizmetini vermek;
- 4- Barınma ihtiyaçlarını gidermek;
- 5- Eğitim hizmetlerini organize etmek.

Bunların dışında devlet bir şey yapmamalı, işi serbest piyasaya ve özel sektöre bırakmalı. Ki toplum ve sınıflar, rekabet ile yarış pistini tamamlayabilsin. Fakat bütün bunlar, çok ince ayarlar ister. Eğer bu ince ayarlara dikkat edilmezse, devlet, halkını ezen, kanlarını emen bir ejderha halini alır. Ve son halleri şu vecize olur:

“Bütün eski ilkel devlet ve imparatorlukların hali şöyle idi: Aydınlanma ve bilim ismi altında Hedonizm... Yatırım ve kalkınma ismi altında hırsızlık, gasp ve yolsuzluk... Medeniyet ve hukuk devleti ismi altında vahşet ve anarşizm... Savunma ismi altında katliamlar ve soykırımlar.”

Evet, siyasetin elbisesi Hürriyet ve cübbesi de Demokrasidir sadece. Bu iki değer, varlıktaki diyalektik süreci tam manasıyla çalıştırır. Toplumda güzel ürünler elde edilir. Bu diyalektik sürecin motoru ise sınıf farklarıdır. Mesela işçi ve işveren diyalektiği gereklidir; fakat eski dönemlerde bu diyalektik yapı içerisinde, efendi-köle tarzında ve daha sonra işçi-patron tarzında o kadar çok zulüm ve su-i istimler oldu ki, insanlık, hiç doğal olmayan Komünizm Sistemini doğurdu. Sonra, özellikle 2. Dünya Savaşından sonra sosyal devletler kuruldu, ince bir ayar tutturuldu. Devlet adamlarının geçimi ile işçilerin geçimi arasında çok fark kalmadı. Bizde ise Hürriyet ve Demokrasi olmadığından ve dolayısıyla denetim bulunmadığından, her şey dengesiz gidiyor. Evet biz yukarıdaki vecizeyi dört unsuruyla ilğimize kadar yaşıyoruz.

Halbuki, devlet, el değiştiren aygıt demektir. Bazen Liberal Parti iktidar olur, diğer bir zaman İşçi Partisi iktidara gelir. Yok eğer daima bir tek parti iktidar oluyorsa ve oyların çoğunu sürekli olarak o alıyorsa, orada bir bit yeniği var demektir. O devlet ve o toplum, dibine kadar yukarıdaki vecizeyi yaşamaya başlar. İnsanlar Yeryüzü Halifesi olmaktan çıkar, büyük çoğunluk İblisleşir. Yani kanunlar ve kurumlar, hukuk, denge, üretim ve adaleti değil de hileyi, kaçamağı, zulmü ve yolsuzluğu himaye eden bir araç halini alır.

C- Doğada İnce Ayarlar:

Dindar bilim adamları, ateistleri ve nihilistleri susturmak için, Fizikte, Astro-fizikte, Kimyada, Biyolojide ve Ekolojide çok ince ayarlardan söz ederler. Bununla beraber doğadaki ince ayarlar sadece bu beş alana münhasır değildir. Belki bu beş alandaki her birisi düzenli bir dosya olan sayısız nesnelerin ve onların atomlarının, özellikle beyin ve hücre bazında olanların var olması için sayılarla ifade edilemeyecek kadar ince ayarlar gerekir. Mesela mikronun milyarda biri gibi ayarlar.

Evet, doğanın Kuantum Fiziği ile normal mekanik fiziği bir arada yürütmesi, normal nesne olan yapılarıyla beraber o nesnelerin holografik: parça bütüne eşit yapıları aynı anda yürütmesi ve zamansız bir şekilde birleştirmesi, sonsuzluk ile sınırlılığı bir görmesi, normal ondalık matematik yanında entegral matematik ile işletilen yapıları birden yapması, o kadar sonsuz ve tam manasıyla ince ayarlar gerektiriyor ki, sonsuz bir enerji, sonsuz bir yazılım ve sonsuz iradeyle düzenlenen evrim süreci ile olabilir.

Dört yüz bin defa büyütüldükten sonra ancak insan gözüne görünebilen bir DNA'daki bir milyon sayfalık şifreli bir ansiklopediyi, diğer sayısız hücreler ile ahenk içinde yürütmekteki ince ayarların sayısal ismini bulamıyorum. Dört trilyon galaksiyi, içlerindeki 200'er milyar güneşle bir beden gibi yönetmek, ebetteki çok ince ve büyük ayarlar ister.

Ve dünyada, beslenmeleri ayrı, savunmaları ayrı, barınmaları ayrı ve çoğalmaları ayrı beş milyon türün sayısız bireylerini eko-sistem denilen dünya çadırının içinde yaşatmak ve onları yönetmek, ancak sonsuz kudret, ilim ve irade ile olabilir. Bu üçü de o kadar ince ayarlıdır ki kudret, aynı ilim ve irade olabiliyor. İlim modern deyimle yazılım, aynı kudret ve irade olabilir. İrade de diğer her ikisi ve dolayısıyla her şey olabiliyor.

Evet, bütün bu zıt yapıları bir yapı gibi dengelemek ve iç içe yürütmek, ancak ekstra bir pozisyon ile olabilir. Evet, bütün bunlar için Kuantum Fiziğinde, elektron bazen siyah bazen beyaz bazen de ekstra bir pozisyonla her iki rengi birden göstermesi örneği verilir. Nitekim elektron, madde olması hesabıyla siyahtır, çünkü siyahlık maddenin temel rengidir. Aynı elektron insanlığı aydınlatma ile yükümlü olduğu için, beyaz rengi verir. Her iki özelliği birleştirmesi ise, çok ince bir ayarla olan ekstra pozisyonudur. Varlığın mayası ve ruhu olan birliğin gereğidir.

D- Dinde İnce Ayarlar:

Bu dördüncü maddede yani dinin ince ayarlarının tamamını ve dindarların dengesizlik ve ayarsızlıklarının hepsini yazmak için, tam bir cilt kitap gerekiyor. Onun için önce kısa bir tanıtım ile dinin beş temel ayağı olan beş kavramını açıklayacağız. Daha sonra 10 alt başlık altında dindarların yüzünden bozulan ince ayarları bir daha yeniden kurmak için çalışacağız. Şöyle ki:

Evet, din, varlık, hayat, bilinç ve bilim demek iken, maalesef bu ayarsızlıklar yüzünden bugün hiç para etmiyor. Üç beş münafık karakterlinin ve şarlatanın elinde çirkin bir oyuncak olmuştur.

Nitekim din, kelime ve kavram olarak düzen ve bu düzeni sağlayan adalet demektir. Din bir erdem ve varlık ile hayatı güzel ve kutsal olarak görmek olduğundan, onda asla zorlama ve dayatma olmamalı. Demek Tarihte din namına yapılan bütün savaşlar ve dayatmalar, dinin özüne ve ruhuna aykırı olmuştur. Çünkü dinin özü ve mayası, insanın serbest iradesi ile varlık ve hayatı güzel görüp, sistemden memnun olmasıdır. Evet, dinin kaynağı İlâhi irade olduğu gibi; dinin muhatabı da özgür ve hür insan iradesidir. Çünkü özgür olmayan insanların dindar olma gibi bir yükümlülükleri yoktur. Ayrıca bu temel ve vazgeçilmez iki iradeye aykırı olan bütün işler ve savaşlar, sistemi yani imtihan ve gelişme mekanizmasını zehirlediğinden, din hem gericilik ve hem anlamsızlık olur. Varlığa ve hayata karşı büyük bir zulüm ve tecavüz sayılır.

Evet, İslam'a göre savaş, sadece şu iki konu için caiz olmuştur. Sadece caiz olmuştur, diyorum; çünkü her zaman emredilmemiştir.

a- İnanç hürriyetini sağlamak.

b- Mazlumlara ve güçsüzlere yardım etmek; 16. ve 4. Surelerde açıkça anlatıldığı gibi...

Onun için açıkça diyoruz ki: İslam aleminin bu iki hedef dışında yapılan diğer bütün savaşları Arap, Türk ve Fars emperyalizmidir; dinle, imanla, İslam'la asla alakası yoktur. Çünkü dini ve İslamiyet'i oluşturan sadece şu beş alandır:

A- İman. Bunun da iki kolu vardır, varlığı sonsuz ve kutsal görmek. Yani Allah'a iman ve ebedi, mutlu bir hayata, ahirete iman. İman kelimesi, güven demek olan emniyet kelimesinden geliyor. Yani eğer varlıkları düzenli, güzel ve nimet olarak görüyorsan, onlar sana manen saldırmıyorsa işte sen imanlısın.

B- İslam. İslam, barıştırmak demektir. Çünkü varlığı oluşturan, diyalektik zıtlardır. Varlığın patronu olan insandan beklenen, bu zıtları birleştirip, barıştırıp hayatı, çok sert geçen bir yaz ve kış değil de bahar yapmaktır. Bu baharın en temel alanı iman ve bilimleri, başka bir deyim ile akıl ve kalbi (duyuları) dengelemektir.

C- Yararlı Amel (işler) Yapmak. Bunun da iki kolu var.

a- Başta dengeli bir ekonomi olmak üzere temiz ve yararlı işler yapmak.

b- Diğer varlık ve hayatın düzenine entegre olmak demek olan ibadetleri icra etmek.

D- İlim ve bilimlerle varlığı ve hayatı incelemek, onlara yön vermek; bu sayede varlık ve hayat anlamlıdır, güzeldir, nimettir, dedirtip şükretmek. Bu görev Kur'an'da da hadiste de Cemul-Cevami gibi İslam'ın temel usul kitaplarında da en birinci vazife sayılır. Demek birçoklarının sandığı gibi şekli ibadetler ve ritüeller birinci vazife değiller.

E- Arınma. İnsan evrim sürecinin son halkası olduğu için, varlıktaki negatif ve imtihan için onun yapısına yerleştirilen çok bitkisel ve hayvani tortuları taşıyor. Onun için arınması yani artık sade bir madde, bitki, hayvan ve sıradan bir insan (homoeconomicus) değil de Tanrı-İnsan: Ölümsüz Melek olması gerekiyor. Evet, bu arınma hakikatinde, samimiyet, tevazu ve iyi niyet gibi çok ince ayarlar gerekiyor.

Şimdi geldik saatleri ayarlama enstitüsüne:

1- İnsan doğal olarak güzelliği ve gerçek bir güzellik olan varlığı; özellikle o varlığa yarar katan düzeni çok sever. Ve yine doğal olarak bu güzelliklerin başkasında da olmasını çok ister. İşte bunun olması için çoğu zaman zoru kullanır, bazen dayatmalara girişir, bazen de savaş bile çıkarır. Bir de eğer bencillik ve menfaat gibi şahsi motivasyon veya dini-milli bir motivasyon arkasında varsa, o insan kendi arzusu için bütün dünyayı yakar ve yıkabilir. Halbuki doğru ve güzel olan bu yollar değil de özgür irade ile insanın iyiliği ve güzelliği yapmasıdır. Bu iki yol arasında ayar çok ince olduğu gibi, insanın iradesi ve özgürlüğü dahi çok ince ayarlara bağlıdır.

Bu tür sıkıntılarda dinler tam masum değiller. Ama milliyetçilik, ekonomi, siyasi hırslar ve diğer beşerî ideolojiler dinlerden daha fazla suçlular. Bununla beraber insanlar genellikle önce dinleri günah keçisi sayıyor.

2- Varlıkta da hayatta da dinlerde de biri sonsuz diğeri sınırlı iki pozisyon vardır. İnsan eliyle olan yapıların aksine bu doğal üç alandaki lokal pozisyonlar, sonsuzluğu gösteriyorsa da sonsuz gibi olamıyor.

Mesela fizik olarak varlık, sonsuzdur. Ama sınırlı küreler ve eşya olarak kendini bize gösterir. Mesela vahiy ile gelen kitaplar, peygamberlerin kalp kapasitesi ile sınırlıdır. Ama sonsuz bir ilimden geldikleri anlaşılıyor. Daha her ayette vahiy midir, uydurma mıdır, diye sıfırdan işi ele almak gerekmiyor. Evet, bir çiçeği yaratmak için sonsuz bir güç ve ilim gerekiyor. Ama bütün çiçeklerin özelliklerini bir çiçekten beklemek insafli ve ilmi bir iş değildir.

Evet, Kur'an yaratılışı ve vahiyleri anlattıktan sonra daima, Allah Aziz ve Hakimdir, diyor. Azizdir yani sonsuzdur, onun izzetini sınırlayan hiçbir engel yoktur, belli hikmetler ve yararlar için sınırlı bir alanda da iş yapar. Demek bu gibi ilkelere dikkat etmeyenler, çok büyük ayarsızlıklar ve dengesizlikler ortaya çıkarabilir.

3- Varlık sonsuzdur ama sistem olarak, soyut, somut ve ikisinin ortası şeklinde işliyor. İslam'ın deyimiyle Allah, Rahman ve Rahim olarak vardır. İsa'nın deyimiyle Baba, Oğul ve ikisinin ortası olan Ruhul-Kudüs. Yani Fizik, Metafizik ve ikisinin ortası olan psikik durum. İşte bu gibi ontolojik ilkeleri bilmeyenler maalesef dinlerden çıkıyorlar. Varlığı ve hayatı abes ve absürt görüyorlar. Dolayısıyla sonsuz bir suç işlemiş oluyorlar. Çünkü dinsizlikte yani varlık ve hayat anlamlı ve güzel değildir, dedikten sonra hiçbir değer ve ayarlı pozisyon kalmıyor. Kur'an'ın deyimiyle Allah onlara asla zulmetmiyor, onlar kendi kendilerine zulmediyorlar.

4- Allah evreni yaratmış, semavi kitapları o göndermiştir. Evrende de bu semavi kitaplarda da asıl özne insandır. Muhterem Şaban Ali Hocamın tespit ettiği gibi. İnsan ise üç motorlu bir uçak gibidir.

Ortada akıl motoru, sağda şehvet ve istek motoru, solda ise kırgınlık ve gazap motoru. Bu üç motorun sağlıklı çalışması için çok ince bir ayar olan orta noktalarda olmaları gerekiyor. Mesela çok fazla zeki ve cin olmak, akıl için aşırılıktır ve kötülüktür. Az zekâli olmak, gericiliktir. Demek aklın, sırat-ı müstakim denilen orta yolda çalışması lazımdır. Osmanlıcada aşırılığa ifrat, geri kalışa tefrit, orta noktaya da sırat- ı müstakim denilir.

Mesela şehvette aşırılığa fuhuş; geri kalışa sönüklük ve orta noktaya iffet denir. Kırgınlıkta ise aşırılık derecesine tecavüz, geri kalış seviyesine korkaklık ve orta noktaya cesaret denir.

Demek bütün kötülüklerin kaynağı ve baş sebebi, bu gibi ilkeleri çiğneyen insandır. Evet, insan sebep oluyor; ya madden veya manen. İşte dindarların ifratına kızıp, kötülüğü Allah'a vermek, ne kadar cahilce bir yargı olduğunu artık siz görün.

5- Doğada yanlış ve yalan olmadığı gibi; semavi kitaplarda da yanlış ve yalan yoktur. Sadece yanlış değerlendirmeler ve yanlış anlamalar vardır. Benim Tevrat, İncil ve Kur'an üzere yazdığım yedi kitap, bunun açık belgeleridir. Demek Edebiyat ve Hermenötik ve diğer fen ilimlerini esas alıp, metinleri yorumlamadan, yargıda bulunanlar, çok büyük bir suç işliyorlar.

6- Mesela Yahudiler, Mucize olan Tevrat'ı yanlış anlıyorlar. O ilmi ve arketip kitabı tarih sanıp, on bin hurafe olarak insanlığa dayatıyorlar. Fakat Yahudilerin bu yanlışlarına ve bu yanlışlara dayanan sosyal zulümlerine sebep olan başka kaba bir yanlış görüyoruz: İnsanların özellikle fanatik Hristiyanlar ve Müslümanların, Yahudi Milletine hayat hakkı tanımamalarıdır. Bu konularda tarihte de günümüzde de o kadar dengesizlikler oldu ve oluyor ki, artık iş, hiçbir ayar tutmuyor.

7- Dindar insanlarımızın, başat Ontoloji ve Epistemoloji olmak üzere, iyi derece dil bilgisi, iyi derece fen bilgisi ve özgür düşüncüyü bir arada işletmeden ve kullanmadan, bilimler ve dinler konusunda yargılarda bulunmamaları gerekir.

Evet, bu üçü bir arada olmadığı ve işletilmediği için, başta YouTube olmak üzere ortalık toz dumandır. Maalesef, çok sevdiğim birçok dostum bu duman içinde boğuldu. Dinlerini kaybettikleri gibi, insani ve manevi bütün değerlerini de kaybettiler.

8- Doğadaki sonsuz, olağan ve olağanüstü mucizelikleri görmeyen ve doğayı somut, kıymetsiz, serseri atomlardan ve niteliksiz kuru madde yığınlarından ibaret bilen bir arkadaşımız, kendini agnostiklik çukurundan kurtarmayarak; Kur'an ile hidayete gelmesi gerekirken, onun da kuru bir muhayyile ürünü olduğunu; dolayısıyla milyonlarca alim insan tarafında kabul edilen bütün ilmi ve edebi güzelliklerini reddedip, utanmadan kendini yegâne hakikat şahidi olarak ilan edebiliyor. Maalesef birçok yakınım dahi buna kanıp, hükmen agnostik kalabiliyor.

Halbuki Kur'an, vahyin kaynağı olarak muhayyileyi değil de eskilerin kalp dediği, modernlerin bilinçaltı dediği ve sonsuz bilgi-işleme sahip bir yeri gösteriyor. Evet, bilinçaltının da literatürü, hayal ve rüya literatürü gibi soyut manaları somut olarak gösterir. Ama bilinçaltı sonsuz bir ilme dayanırken; diğeri sınırlı, somut şiir olarak hayale dayanır. Maalesef birçok insanımız yanlışları fark edemiyor.

9- Size burada geçen kırk kuralı tam uygulamanız için, beş temel çekirdek bilgiyi hatırlatalım:

A-Varlık, hayat ve birlik aynı şeydir. İlk olarak Aristo bunu bulmuştu. Fakat yazılım gerçeği bulunduktan sonra bu hakikat net olarak ortaya çıktı.

B- Allah, bilinç ve varlık aynıdır. Varlıktaki soyut- somut aynıdır, sadece madalyonun iki yüzü gibi duruyorlar.

C- Beslenmede, barınmada ve doğal insani haklarda, özellikle mahkemelerde, kadın-erkek, ergin- çocuk herkes eşittir.

D- Ahiret, Cennet ve Cehennem bu dünyada başlıyor. Ahirette beslenme ve evlenme yoktur. Çünkü ihtiyaç kalmıyor. Demek Kur'an'ın anlattığı gıdalar ve huriler, her birisi ilmi, sanatsal güzelliklerin adıdır. Acının ateş ile anlatıldığı gibi. Nitekim rüyada da o ilmi ve güzel gerçek bu somut gıdalar olarak gözüküyorlar. Mesela üzüm her zaman, bilgi demektir. Hurma, iman demektir.

E- Bazı arkadaşlarımız eskiden materyalist oldukları için, dine ve imana yönelirken, sürekli olarak saf soyut manevi alana yaşıyorlar. Doğadan ve doğayı açıklayan fen bilimlerinden hazzetmiyorlar. Halbuki İslam denilen dengede, sırat-ı müstakimde ve diyalektik sürecin içinde daha çok anlam, daha engin maneviyat ve daha bol sevap vardır. Çünkü bu ikinci yol çok ince ayarlar gerektiriyor. Evet, panteistler ve spiritüalistler, tek taraflı yolda yürümeyi çok kolay bulup diyalektik sorumluluktan kaçıyorlar. Dolayısıyla tam arınamıyorlar.

10- Kur'an iki bin yerde putperestliği ve şirki yani Allah'ı sınırlı bir varlık olarak görmeyi yasaklıyor. Çünkü Allah kavramı, sonsuz ve aşkın olmayı gerektirir. Allah'ın somut varlığı olan bu evren veya evrenler de öyle sonsuz, aşkın ve kutsaldır. Bu varlık algısı o kadar çok önemlidir ki, insan yer ve gökler kadar emek verse onu bulsa değerlidir. Nitekim başta Kant ve Heidegger olmak üzere bütün Alman filozoflar, İbn Arabi ve Mevlâna gibi mutasavvıflar, bu algı için hem hayatlarını hem de kariyerlerini feda ettiler. Sınırlı somut bir Allah olamaz, mevcut dinler, bu konuda eksiktirler diye feryat ettiler. Heidegger, "Allah, varlıklardan bir varlıktır, demek, ona en büyük hakarettir." diye tezler yazdı. Çünkü tevhid ve sonsuzluk olmazsa bütün dünya ve ahiret, bütün sonsuz nimetler, ya yok olur veya tersine döner. Nitekim bugün dindarlar,

Allah'ı sınırlı somut bir varlık olarak hayal ettiklerinden, imanları ve ibadetleri ahlaka dönüşmüyor. Çünkü ancak aşkın, mucizeli bir iman ahlaka dönüşebilir. (Tevbe Suresi, 9/10)

Evet, böyle bir tahşidat ve bu gibi yığınaklar çok gereklidir, çünkü insan somut sınırlı şeylere müpteladır. Onun yüzünü sonsuzluğa ve sonsuz varlık cennetine çevirmek için iki bin ayet değil de sekiz bin ayet bile azdır.

Varlık ve kâinattan ayrı, zaman üstü soyut veya somut bir Tanrının varlığını kabul etmek için henüz ne ilmi ne de dini bir delil bulunmuş değildir. Böyle bir inanca mukabil Kur'an, Allah'ı tanıtmak için en çok Allah, Rab ve Hak isimlerini zikrediyor. Bunun da ilmi analizi şudur:

Hak, varlık ve denge demektir. Var olan demektir. Kur'an'da bu Hak kavramı, tam 227 sefer geçmiştir. Kur'an, Allah, Rab ve Hak isimleri, en fazla zikrettiği isimlerdir. Oranları da bu sıradaki gibidir.

Bu tekrar durumu ve Yunus suresi ayet 32 ile İsra suresi ayet 105, bize bu kavramın maddi, somut hakikatini bildiriyor. Şöyle ki:

Varlık, özünde soyut ve birdir; ayrıca sonsuzdur. Bu katmana Allah ismi bakıyor. Allah, sonsuz ve soyut olduğu için tapılmaya sadece kendisi layık olan demektir.

Bu soyut sonsuz katman, diyalektik zıtlar ve onların çatışması olarak tecelli ediyor, varlık ve hayat bu diyalektik çatışma ile sonsuza dek evrimleşiyor. Buna da Rab ismi bakıyor. Rab, geliştiren ve terbiye eden demektir. Bu çatışmalı zıtlar alemi, eğer dengelenirse, varlık tam tahakkuk eder. Yani Hak ve Hakikat olur. Yoksa kayıp, azap ve batıl sayılır.

“Vahiy dili ile de ki: Gökten ve yerden size rızık temin eden kimdir; Kim, sizin işitme ve görme merkezlerini yönetiyor. Kim, cansızdan canlıyı, canlıdan da cansızı çıkarıyor. Kim, sonsuz olan kâinatı yönetiyor. Onlar ileride mecburen, Allah (sonsuz bir güç) bunları yapıyor, diyecekler. De ki: Madem durum budur, neden ona karşı sorumluluk halini (takvayı) yaşamıyorsunuz.!” (10/31)

“İşte o güç, Allah'tır; Rabbinizdir: Sizi diyalektik ortamda geliştiriyor; sonuçta işi dengeliyor. Varlık ve hayat, hak olarak ortaya çıkıyor. Demek hak ve dengeli seviyeden sonra kayıp (dalal) ve yokluktan başka ne olabilir! Görmüyor musunuz: Nasıl saptırılıyorsunuz.!” (10/32)

“Evet, bu rububiyet (yetiştirme) gereği, insanın önünde iki yol var. Yasal yaşamak ve kanun dışı yaşamak. Kanun dışı yaşayanların üzerine rububiyetin (terbiye etmenin) azap sözü gerçekleşir. Çünkü onlar iman etmeyecekler (varlık ve hayat anlamlıdır; nimettir, demeyecekler), diye...” (10/33)

E- Ekonomide İnce Ayarlar:

Ekonomide en ince ayar, beynin manevi gıdası ile midenin maddi gıdası arasındaki dengedir. İsa İncil'de 'İnsan sadece ekmele yaşamaz, ilim ve imanla da yaşar' diyor. Evet, insan manen tok olursa, kaygı ve sıkıntıları yok ederse, daha az gıda ile yetinebilir diye ilmi tespitler var. Ayrıca hem birey için hem aile için hem toplum ve ekoloji için küçük ölçekler daima daha güzel ve daha faydalıdır. Kişisel gelişim için Küçük Güzeldir, diye kitaplar bile yazılmıştır.

Fakat yanıltmalar yani deccal çağındayız. İnsanlar zengin de olsa açlık ve hayat kaygısı zirve durumdadır. İnsanların çoğu, psikolojik sıkıntı ve eksikliklerini gıda ve yemek ile gidermeye çalışıyorlar.

Ayrıca bu durumları çok ajite eden bir durum, toplumda ve devlet politikasında her zaman var. Çok büyük gelir dengesizlikleri yaşıyoruz. Toplumun ilk onluk kesimi servetin yüzde ellisini alıyor. Toplumun yüzde yetmişı açlık sınırı altında gelire sahip. 28 Milyon insanımız hiçbir şey üretmiyor, sosyal yardımlarla geçiniyor. Devlet eliyle çok büyük servet transferleri oluyor. Bunlar da büyük oranda yatırıma değil de yurtdışına kaçıyor.

Düşünün, vergilerin yüzde yetmişı fakir fukaradan alınıyor. İnsanlar, doğal meslekler olan, ziraat, ticaret ve sanayi yerine memurluğu tercih ediyor. İşte böyle bir memleketin tek bir çıkar yolu vardır. Ekonomide ve siyasette dengeleri yakalamış olan AB'ye katılmak. Yoksa kendi kendimize adam olamayız, çünkü bütün dayanaklarımız çürümüştür. Evet, AB kriterleri ve o kriterleri netice veren fenleri, bizi yeniden yapılandırır. Özgürlük ve Demokrasi, toplumu yeniden diriltir. Yeter ki milli ve yerli hülyalarımızla Avrupa'yı korkutmazsak. Bu son nokta çok ince ayarlar istiyor. Bu konuda bir kitap yazdım: Hür Batı Avrupa'yı Terör ve Yıkımdan Kurtarmak.

02.02.2026

Bahaeddin Sağlam